Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2017. június 19.
(OR. en)

10387/17

COEST 142
CFSP/PESC 556

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Dátum:	2017. június 19.
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	9911/17
Tárgy:	A Tanács következtetései a Közép-Ázsiára vonatkozó uniós stratégiáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a Tanács által 2017. június 19-én elfogadott, a Közép-Ázsiára vonatkozó uniós stratégiáról szóló tanácsi következtetéseket.

MELLÉKLET

A Tanács következtetései a Közép-Ázsiára vonatkozó uniós stratégiáról

1. A Tanács megállapítja, hogy a közép-ázsiai országok az EU fontos partnereivé váltak. Tíz évvel a Közép-Ázsiára vonatkozó stratégia[1] elfogadása után, valamint több mint 25 évvel azt követően, hogy a szóban forgó öt ország független lett, a Tanács üdvözli az egyfelől az EU, másfelől Kazahsztán, a Kirgiz Köztársaság, Tádzsikisztán, Türkmenisztán és Üzbegisztán közötti, valamint az egész közép-ázsiai régióval fennálló kapcsolatok továbbfejlesztése terén tett előrehaladást. A Tanács kiemeli az EU és a közép-ázsiai országok közötti együttműködés jelenlegi formáinak – például az EU–Közép-Ázsia miniszteri találkozóknak, az egyes országokkal létrehozott együttműködési tanácsoknak és a magas szintű politikai és biztonsági párbeszédnek – a jelentőségét, és méltányolja az EU közép-ázsiai különleges képviselőjének fontos munkáját.

2. A Közép-Ázsiára vonatkozó 2007. évi uniós stratégiában és a Közép-Ázsiára vonatkozó uniós stratégiáról szóló, 2015. június 22-i tanácsi következtetésekben meghatározott főbb célkitűzések és prioritási területek továbbra is érvényesek. A Tanács megerősíti elkötelezettségét aziránt, hogy olyan szoros és tartós kapcsolatot alakítson ki a térséggel, amely a közös felelősségviselésen alapul, célja pedig az, hogy az EU globális stratégiájával és a fenntartható fejlesztési célok melletti közös elköteleződéssel összhangban előmozdítsa a közép-ázsiai régió békés, virágzó, fenntartható és stabil társadalmi-gazdasági fejlődését.

3. A Tanács újfent kiemeli, hogy a kapcsolatok mélysége attól függ, hogy az egyes közép-ázsiai országok milyen célokat és igényeket fogalmaznak meg kétoldalú kapcsolataink továbbfejlesztését illetően, továbbá hogy mennyire elkötelezettek a demokrácia, az alapvető szabadságok, a jogállamiság és a független igazságszolgáltatás megerősítéséhez szükséges reformok végrehajtása, valamint a gazdaság korszerűsítése és diverzifikálása mellett. Az EU az öt országgal folytatott együttműködés során továbbra is teljes mértékben figyelembe fogja venni az egyes országok társadalmi-gazdasági fejlettségének, kormányzásának és céljainak sajátosságait. A Tanács üdvözli, hogy az utóbbi időben élénkebbé váltak a regionális kapcsolatok Közép-Ázsiában, és arra ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy amikor csak alkalmas, indítsanak több országot érintő programokat a regionális együttműködés elősegítése céljából.

[1] „Az EU és Közép-Ázsia: az új partnerségre irányuló stratégia”, 10113/07, 2007. május 31.

4. Mivel a régióban komoly kihívást jelentenek az emberi jogok, például a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos kérdések, a Tanács ismételten kiemeli annak alapvető fontosságát, hogy a jövőben is érdemi párbeszédet folytassunk a közép-ázsiai országokkal a jó kormányzásról, a jogállamiságról és az emberi jogokról. Ez magában foglalja az emberi jogok tiszteletben tartásának előmozdítását, az uniós stratégiában a jogállamisági együttműködésre helyezett hangsúly növelését, valamint azt, hogy a meglévő jogállamisági kezdeményezés és az ahhoz kapcsolódó platformok maradéktalan kiaknázásával támogatást nyújtsunk a közép-ázsiai országoknak a korrupció elleni küzdelemhez és az elszámoltathatóság növeléséhez. Az e-kormányzás fontos eszközt jelent mindehhez. A Tanács hangsúlyozza továbbá, hogy a civil társadalmat folyamatosan és mélyrehatóan be kell vonni a stratégia végrehajtásába, hogy ezáltal a civil társadalmi szereplők ténylegesen bekapcsolódhassanak a szakpolitikákról szóló párbeszédbe és a szakpolitikák kidolgozásába.

5. A Tanács tisztában van a közép-ázsiai országok előtt álló biztonsági kihívásokkal, és hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni az olyan biztonsági kihívásokkal kapcsolatos párbeszédet és együttműködést, mint az erőszakos szélsőségesség és a terrorizmus (ideértve a radikalizálódás és a külföldi harcosok kérdésének kezelését is), fokozott hangsúlyt helyezve a megelőzésre. A Tanács kiemeli, hogy a kutatás fontos szerepet játszik abban, hogy megismerjük a radikalizmus kiváltó okait, és ezáltal kutatási eredményeken alapuló megközelítésekkel és tevékenységekkel léphessünk fel a radikalizálódással szemben. A Tanács tudatában van annak, hogy a hatékony határellenőrzés milyen fontos ahhoz, hogy szavatolni lehessen a zökkenőmentes, határokon átnyúló kereskedelmet, az emberkereskedelem és a tiltott árukereskedelem elleni küzdelmet, valamint a migrációs áramlások kezelését, ezért elkötelezett amellett, hogy továbbra is támogatást nyújtson a közép-ázsiai országok közötti határigazgatási együttműködés megerősítéséhez. A Tanács újólag hangsúlyozza továbbá, hogy az EU eltökélt a közép-ázsiai országokkal folytatott regionális biztonsági párbeszéd elmélyítése mellett, amelybe jobban be kívánja vonni Afganisztánt is, hozzájárulva ezzel a közép-ázsiai térség szomszédságának stabilizálására irányuló erőfeszítésekhez.

6. A Tanács megállapítja, hogy fokozni kell az EU stratégiai kommunikációját Közép-Ázsiában, többek között annak érdekében, hogy javuljon az uniós stratégiának és eredményeinek a láthatósága, valamint a velük kapcsolatos tájékozottság. A Tanács aláhúzza továbbá annak fontosságát, hogy belső és külső nyomástól mentes, független médiakörnyezet jöjjön létre.

7. Ezen túlmenően a Tanács hangsúlyozza az oktatás támogatásának fontosságát. Az EU és az egyes tagállamok által biztosított oktatási programoknak – a meglévő oktatási kezdeményezés és az ahhoz platformok maradéktalan kiaknázásával – kulcsszerepet kell játszaniuk annak elősegítésében, hogy a közép-ázsiai intézmények kapacitásépítés útján képessé váljanak olyan korszerű és inkluzív nevelési programokat nyújtani, amelyek kielégítik a munkaerő-piaci igényeket, és hozzájárulnak a demokrácia, az emberi jogok, az alapvető szabadságok és a kultúrák közötti párbeszéd értékeinek előmozdításához. Az emberek közötti kapcsolatok és a nemzetközi együttműködés jelentős mértékben hozzájárulnak ezekhez a törekvésekhez. Tovább javítja az innovációt, a foglalkoztatottságot és a nemek közötti egyenlőséget, ha biztosítva van a kapcsolat a színvonalas középfokú és felsőoktatás, valamint a szakképzés között, továbbá a kutatás és a munkaerőpiac között. A fentiek abban is segítenek, hogy megelőzzük a kirekesztődést, és csökkentsük a radikalizálódás kockázatát a fiatalok körében.

8. A Tanács hangsúlyozza, hogy a jogi keret stabilitásának, a jogbiztonságnak, az átláthatóságnak, az üzleti közösség bevonásának és a regionális integrációnak az előmozdításával párhuzamosan egy olyan megbízható és vonzó környezet kialakítására kell törekedni, amely kedvez a fenntartható és társadalmilag felelős befektetéseknek Közép-Ázsiában. A Tanács ezzel összhangban kiemeli a jogállamiság, a jó kormányzás és a fejlett üzleti környezet között fennálló szoros kapcsolatot. Hangsúlyozza továbbá, hogy a fenntartható fejlődés elősegítése érdekében növelni kell az innovatív technológiákkal kapcsolatos tapasztalatok és know-how cseréjét, mindenekelőtt a megújuló energia, az energiahatékonyság, a vízgazdálkodás, a mezőgazdaság és a vidékfejlesztés terén.

9. Ami az energia-, az infrastruktúra és a közlekedési ágazatot illeti, a Tanács kiemeli, hogy az EU és Közép-Ázsia közötti együttműködés legfontosabb elemét a közép-ázsiai országok egymással, illetve a nemzetközi piacokkal és közlekedési folyosókkal való integrációjának kell képeznie. Az EU továbbra is arra fog törekedni, hogy a Déli Gázfolyosó Közép-Ázsiát is elérje, valamint folytatni fogja az EU többoldalú és kétoldalú energiaügyi együttműködéseinek előmozdítását. Az EU emellett továbbra is azon lesz, hogy növelje a megújuló energia szerepét és javítsa az energiahatékonyságot Közép-Ázsiában, mégpedig oly módon, hogy szakértői segítséget nyújt stabil szabályozási keretek kialakításához, és támogatást biztosít az európai pénzügyi intézményekkel folytatott beruházási együttműködésekhez.

10. A közös természeti erőforrások érzékeny területét, valamint ezeknek az erőforrásoknak a térség stabilitása szempontjából betöltött fontos szerepét illetően a Tanács hangsúlyozza, hogy tiszteletben kell tartani mind az öt közép-ázsiai ország stratégiai érdekeit, ugyanakkor elő kell mozdítani a párbeszéd multilaterális és regionális kereteit, valamint a környezetvédelem és az országhatárokon átterjedő erőforrások kezelése tekintetében irányadó nemzetközi egyezményekhez való csatlakozást, illetve az azokban rögzített jogi elvek érvényesítését, továbbá szem előtt kell tartani az Aral-tó eltűnésének következményeit. A Tanács felkéri a főképviselőt, a Bizottságot és a tagállamokat, hogy – a környezetvédelmi és vízügyi együttműködésre vonatkozó meglévő kezdeményezés és az ahhoz kapcsolódó platformok maradéktalan kiaknázásával – támogassák a közép-ázsiai országokat abban, hogy nemzeti és nemzetközi szinten is jobb megközelítéseket dolgozzanak ki a természeti erőforrások – mindenekelőtt a víz – fenntartható használatára és a velük való hatékony gazdálkodásra vonatkozóan, továbbá segítsék a régiót az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásban és a környezet megóvásában. A Tanács üdvözli, hogy az Európai Bizottság a releváns nemzetközi partnerekkel (NAÜ, EBRD) szoros együttműködésben konkrét kezdeményezéseket indított annak céljából, hogy orvosolják a Közép-Ázsiában található urániummaradványok káros hatásait, valamint üdvözli, hogy a Bizottság támogatást nyújt a biológiai, radiológiai és nukleáris kockázatok enyhítéséhez Közép-Ázsiában.

11. A Tanács nyugtázza az arra vonatkozó terveket, hogy az Európai Bizottság regionális fejlesztési támogatási programjait a következő két átfogó fejezet alá sorolják be: fenntartható növekedés/foglalkoztatás, valamint biztonság/stabilitás. Ugyanakkor hangsúlyozza, hogy közös megoldásokat kell találni, az említett programokról a releváns fórumokon folytatandó megbeszélések sérelme nélkül. A régió egészének és az egyes országoknak a rezilienciáját egyaránt növelni kell.

12. A Tanács egy integrált megközelítés szellemében hangsúlyozza, hogy tovább kell javítani a tagállamok, az EKSZ és az Európai Bizottság közötti együttműködést, koordinációt és szinergiákat. Fontos, hogy az uniós tagállamok továbbra is kivegyék a részüket a stratégia végrehajtásából, és megosszák nemzeti kezdeményezéseiket a Tanáccsal.

13. A Tanács hangsúlyozza, hogy a Bizottság és a tagállamok kétoldalú és regionális programjai közötti egymást kiegészítő jelleg és szoros összhang fontos annak biztosításához, hogy a tevékenységek a közép-ázsiai országok szükségleteinek kielégítésére irányuljanak, az EKSZ, az Európai Bizottság és a tagállamok által nyújtott támogatás pedig integrált, átfogó és összehangolt legyen. Különös hangsúlyt kell helyezni arra, hogy a kedvezményezett országok, az EU és annak tagállamai is magukénak vallják az intézkedéseket.

14. A Tanács elismeri a releváns regionális és nemzetközi szervezetekkel – különösen a mind az öt közép-ázsiai országban értékes helyszíni jelenlétet fenntartó EBESZ-szel, az Európa Tanáccsal, az ENSZ-szel és másokkal –, valamint a közép-ázsiai országok szomszédaival és a régióban tevékeny egyéb államokkal való párbeszéd és koordináció fontosságát, annak érdekében, hogy szinergiák jöjjenek létre az olyan kérdésekkel kapcsolatos szakpolitikáink és kezdeményezéseink között, mint a biztonság, az összekapcsolhatóság, a közlekedés, az energia és a fenntartható fejlődés, beleértve a „selyemút” kezdeményezésekből eredő lehetőségeket is.

15. Az Európai Unió továbbra is elkötelezett stratégiai célkitűzései, valamint Közép-Ázsia politikai és gazdasági reformjainak támogatása mellett. A Közép-Ázsiára vonatkozó stratégia tizedik évfordulóján a Tanács úgy véli, hogy tekintettel az új geopolitikai realitásokra, valamint közép-ázsiai partnereink változó igényire és kapacitásaira, eljött az ideje annak, hogy felülvizsgáljuk és megújítsuk kapcsolatrendszerünket. A Tanács felkéri ezért a főképviselőt és a Bizottságot, hogy 2019 végéig az EU globális stratégiájával összhangban nyújtsanak be javaslatot egy új stratégiára vonatkozóan. Az új stratégiának számba kell vennie a Közép-Ázsia támogatása érdekében 2007 óta végrehajtott uniós tevékenységek eredményeit. Az új stratégiát részletesen meg kell vitatni a tagállamokkal, hogy az a térséggel való megújított és megerősített partnerségünk alapja lehessen, és iránymutatásul szolgáljon a Közép-Ázsiának nyújtandó jövőbeli uniós támogatáshoz. Az EU a közép-ázsiai partnereket is be kívánja vonni az új stratégia kidolgozásába.